

Istnieje 7 uniwersalnych wartości moralnych

13 lutego 2019

Antropolodzy z Uniwersytetu w Oksfordzie odkryli 7 uniwersalnych zasad moralnych. Na podstawie badań 60 kultur wyodrębnili zasady, które wydają się uniwersalne dla całej ludzkości. Te zasady to: pomagaj członkom rodziny, pomagaj członkom grupy, odwdzięczaj się przysługami za przysługę, bądź dzielny, szanuj starszych, uczciwie dziel się dostępnymi zasobami oraz szanuj własność innych.

Autorzy wcześniej prowadzonych podobnych badań skupiali się na badaniu tych zasad w niektórych miejscach. Nikt jednak nie sprawdził, czy są one ważne w dużych próbkach różnych kultur. Obecne badania, których wyniki opublikowano na łamach *Current Anthropology*, są największymi i najdokładniejszymi multikulturowymi badaniami dotyczącymi postaw moralnych.

Naukowcy z Instytutu Antropologii Kognitywnej i Ewolucyjnej przeanalizowali ponad 600 źródeł biorąc pod uwagę ponad 600 000 słów z 60 społeczności. „Od wieków toczy się debata pomiędzy uniwersalistami a relatywistami moralnymi. Teraz mamy odpowiedzi na niektóre pytania. Ludzie na całym świecie spotykają się z podobnymi problemami społecznymi i używają podobnych zasad moralnych, by je rozwiązać. Siedem wymienionych przez nas zasad wydaje się uniwersalnymi we wszystkich kulturach. A to oznacza, że wszędzie używany jest podobny kod moralny. Wszyscy chyba zgodzą się, że współpraca i promocja wspólnego dobra jest czymś właściwym” – mówi doktor Oliver Scott Curry, główny autor badań.

Celem autorów badań było sprawdzenie teorii mówiącej, że moralność wyewoluowała, by promować współpracę oraz, że jako istnieją różne typy współpracy, istnieją też różne typy moralności.

Badacze zauważyli przede wszystkim, że siedem wymienionych zasad było we wszystkich kulturach uznawanych za moralnie dobre. Po drugie, w niemal wszystkich społeczeństwach znaleziono przykłady na większość takich zachowań. Co bardzo ważne, nie było kontrprzykładów, czyli nie istnieje społeczeństwo, w którym któraś z tych zasad byłaby uznawana za moralnie naganną. Po trzecie, zasady te były obserwowane z równą częstotliwością na wszystkich obszarach, więc nie można było wyróżnić np. „zachodniej” moralności.

Na przykład wśród zamieszkującego centralną Etiopię ludu Amhara świadome lekceważenie obowiązków wobec krewnych jest uznawane za coś wstydliwego i wskazuje na zły charakter. W Korei zaobserwowano bardzo egalitarną etykę wzajemnej pomocy i współpracy wśród sąsiadów oraz silną solidarność grupową. Wśród ludu Garo, mieszkającego w Indiach i Bangladeszu odwdzięczanie się za przysługi widoczne jest w każdym aspekcie życia i zajmuje bardzo wysoką pozycję w ich strukturze wartości. Masajowie bardzo cenią dzielnych wojowników, a odwaga na polu bitwy jest uznawana za ascetyczne samopoświęcenie i najwyższy dowód lojalności. Bemba z Kongo niezwykle mocno szanują starszych, a dla uto-azteckich Tarahumarów z Meksyku poszanowanie cudzej własności jest kluczowe dla wszelkich relacji interpersonalnych.

Badacze zauważyli też, że różne społeczności nadają tym samym zasadom moralnym różny priorytet. O ile wszędzie zgadzano się, co do wymienionych siedmiu zasad, to ich gradacja wedle priorytetu była w różnych społecznościach różna. Uczniowie pracują teraz nad nowym kwestionariuszem badawczym, z którego chcą się dowiedzieć, czy to nadawanie różnej wagi poszczególnym zasadom moralnym odzwierciedla różnice w ocenie współpracy w różnych warunkach społecznych.

„Nasze badanie bazowało na historycznych opisach kultur z całego świata. Dane te zabrano niezależnie od teorii, które testowaliśmy, i jeszcze zanim się one pojawiły. W ramach przyszłej pracy badawczej chcemy zebrać więcej szczegółów i

uczynić to bardziej systematycznie” – mówi współautor badań, profesor Harvey Whitehouse.

Z artykułem pt. „Is It Good to Cooperate? Testing the Theory of Morality-as-Cooperation in 60 Societies” można zapoznać się na łamach najnowszego numeru „Current Anthropology”.

Autorstwo: Mariusz Błoński

Na podstawie: Ox.ac.uk

Źródło: KopalniaWiedzy.pl